

| denmark |

Kunstkritikerprisen for 2010

'Kuratorisk konsekvens' er nok det mest dækkende ord til at beskrive prismodtagernes praksis. En kuratorisk praksis, der rummer stor intelligens, et nuanceret blik for modtageren, samfundsmæssig relevans, æstetisk kant, historisk dybde, omfattende research, vovede ambitioner og uhyre prisværdig professionalisme. Det er derfor vi står her i dag, og det er på grund af en sådan praksis, at der bliver uddelt priser i det hele taget. Derfor er det også med ophøjet kunstkritisk ro at Kunstkritikerprisen for 2010 går til det uafhængige kuratorkollektiv Kuratorisk Aktion (v. Tone Olaf Nielsen og Frederikke Hansen).

Disse karakteristika blev netop udfoldet med udstillingen *TUPILAKOSAURUS: Pia Arkes opgør med kunst, etnicitet og kolonihistorie, 1981-2006*, der blev vist fra den 8. jan. - 14. feb. på Den Frie Udstillingsbygning og Nationalmuseet i København, og siden Katuaq og Grønlands Nationalmuseum & Arkiv i Nuuk i mar.-apr. og sidst BildMuseet i Umeå fra jun.-sep. 2010.

Udstillingen var en endelig og længe ventet introduktion til og præsentation af den grønlandsk-danske billedkunstner Pia Arkes omfattende og unikke værk.

En retrospektiv udstilling med fotoværker, dokumentarisk materiale, installeret både som selvstændige værker i tematiske sektioner i udstillingsrummet og i konfronterende og perspektiverende dialog med de etnografiske samlinger på Nationalmuseet og Grønlands Nationalmuseum & Arkiv. Den hidtil eneste store præsentation af Pia Arkes mangeårige virke frem til 2007. Derudover inkluderede udstillingen en omfattende tresproget udstillingsguide på 96 sider, der blev udleveret gratis til de besøgende, ledsaget af nye tresprogede udgivelser (på dansk, grønlandsk og engelsk) af Pia Arkes egne bøger; *Etnoæstetik* (1995) og *Scoresbysundhistorier. Fotografier, kolonisering og kortlægning* (2003) og sidst et arrangementsprogram med uddybende og debatterende foredrag, filmvisninger og seminarier.

Denne imponerende udstilling førte Pia Arkes betydningsfulde kunstneriske indsats frem i lyset, og det lykkedes for Kuratorisk Aktion at gennemføre projektet på et højt professionelt niveau, som ville være ethvert større museum værdigt.

TUPILAKOSAURUS fremstår som en naturlig vækst af en kuratorisk praksis, som har kendetegnet Kuratorisk Aktion siden 2005. Som tilfældet også var med udstillingsrækken *Rethinking Nordic Colonialism: A Postcolonial Exhibition Project in Five Acts* (i Reykjavik, Nuuk, Tórshavn og Rovaniemi), i 2006, så træder vi med Pia Arke og *TUPILAKOSAURUS* ind i en kontekst, hvor kolonihistorien granskes indefra og udfra et dybt engageret personligt kunstnerisk perspektiv, der rækker både tilbage i historien, ned i den danske grundmuld, ned i samtiden og ud i fremtiden med spørgsmål om identitet, nationalitet, Vestens konstruktioner, det primitive, etnisk oprindelighed og den skjulte forhandling, der konstant præger sådanne begreber. Med Pia Arke ser vi med andre ord kolonialiseringen direkte i øjnene, mærker historien på hendes krop, ser Grønland indefra og Vesten udefra, modsætningerne kollapser, flagene falmer, grænser opløses og vi er nødt til at starte forfra.

Pia Arke døde i maj 2007 bare 48 år gammel og midt i en kunstnerisk karriere, som ikke ligner nogen anden, og hvor projektet aldrig nåede nogen konklusion eller højdepunkt. Hun var midt i det. I mere end én forstand. Hun var midt i livet, midt i kunsten, og det projekt hun havde igangsat, og så var hun

placeret midt imellem to nationer: Grønland og Danmark, en koloni og en kolonimagt, en grønlandsk mor og en dansk far. Og hendes kunst bevæger sig netop i dét mellemrum: "Jeg gør kolonihistorien til en del af *min* historie på den eneste måde, jeg kender til, nemlig ved at tage den personlig," skrev Pia Arke selv i 2003.

Det er denne postkoloniale og dybt personaliserede kunstpraksis, som Kuratorisk Aktion med dyb respekt og fintføling har formået at videreformidle i udstillingsammenhæng med direkte relation til Arkes egne kunstneriske tematikker og perspektiver. Flot iscenesat og professionelt gennemført. Og koblingen mellem det æstetiske og etnografiske perspektiv og præsentation i og uden for Danmark – og her især i Nuuk – synes både umådelig tro mod Arke, men også som en naturlig konstatering af samtidskunstens evne til at række ud over udstillingsrummet og ind i kulturen og historien.

I kataloget til udstillingen stod der: "At tage livtag med Arkes værk er ikke nogen søndagsudflugt. For det første er værket og dets organisering blevet afbrudt gennem hendes tidlige bortgang, og der er flere "huller" end hovedværker. For det andet er vi, der forsøger at favne, læse og ordne hendes værk så at sige på den forkerte side af hegnet. Kuratorisk Aktion er danske, hvide, akademiske, kuratorer; altså nogle, der forvalter noget, der er en andens."

Det er netop *den* bevidsthed som rent kuratorisk er balanceret på eksemplarisk vis. Det er *den* fintføling, der gjorde at Arke trådte frem for os med stor styrke og indtog sin berettigede plads på den danske kunstscene.

TUPILAKOSAURUS formåede ikke bare at levendegøre Pia Arkes nyskabende og konfronterende postkoloniale praksis. Udstillingen formåede også at italesætte det yderst aktuelle og ømtålelige postkoloniale traume, som vi som nation befinder os i og hendes praksis på eksemplarisk vis foregriber og dykker frygtløst ned i.

Kuratorisk Aktion får Kunstkritikerprisen 2010 for kuratorisk mod, professionalisme og konsekvens; for kulturel bredde og forståelse; for kunstnerisk fintføling og formidlingstrang og ikke mindst for deres ydmyge og respektfulde omfavelse af én af vor nations mest interessante og nu knap så oversete kunstneriske skikkelser.

TILLYKKE

De nominerede (2010):

FOS: *Oslo*

Olof Olsson: *History of Disco*

Peter Linde Busk

Jeanette Ehlers

Museumsdirektør Inge Merete Kjeldgaard

Skulpturi.dk

Wonderland Art Space

Kuratorisk Aktion v. Tone O. Nielsen og Frederikke Hansen: *Tupilakosaurus – Pia Arkes opgør med kunst, etnicitet og kolonihistorie, 1981-2006*

Das Beckwerk